

ΠΩΣ ΕΚΤΙΖΑΝ ΟΙ ΑΡΧΑΙΟΙ

ΤΑ ΜΝΗΜΕΙΑ

Τὰ ἀρχαῖα μνημεῖα δὲν ἐνθουσιάζουν μόνον μὲ τὴν ἀπαράμιλλον καλλιτεχνικὴν τῶν ἐμφάνισιν, ἀλλὰ προκαλεῖ, καὶ εἰς πολλὰ ἐρείπια ἀκόμη, τὸν θαυμασμόν μας καὶ ἡ καταπληκτικὴ τελειότης τῆς τεχνικῆς ἐργασίας τῶν διαφόρων λίθων τῆς οἰκοδομῆς καὶ τῆς μεταξὺ τῶν συναρμογῆς. Ὡσάν νὰ ἔχη ῥιζώσῃ εἰς τὸ πάτωμα φαίνεται πὼς ψηλώνει μονοκόμματι ἡ κολόνα ὡς τὴν κορυφὴν· οὔτε πὼς κολλᾷ εἰς τὴν γῆν, οὔτε πὼς εἶνε καμωμένη ἀπὸ πολλοὺς λίθους εἰμπορεῖς νὰ διακρίνῃς. Τὸ ἴδιο καὶ οἱ τοῖχοι. Καὶ τὰ ὑψηλότερα ἀκόμη μέρη τοῦ κτηρίου ἔχουν ἐργασθῆ μὲ τὴν ἰδίαν ἐπιμέλειαν οἱ τεχνῖται.

Ἡ καλλιτεχνικὴ ἐμφάνισις χρεωστεῖται βέβαια κατὰ πρῶτον λόγον εἰς τὴν ἔμπνευσιν τοῦ ἀρχιτέκτονος, ἀλλὰ διὰ τὴν ἀρμονικὴν σύνθεσιν τοῦ σχεδίου τῆς οἰκοδομῆς, καὶ διὰ νὰ εἶνε κατάλληλοι πρὸς τοῦτο αἱ ἀναλογίαι τῶν διαφόρων μερῶν τῆς εἶχον ὀρισθῆ καὶ κανόνες ἀπὸ μεγάλους ἀρχιτέκτονας. Τούτους ἐμάθαμεν ἐν μέρει ἀπὸ ἀρχαῖα ἀρχιτεκτονικὰ βιβλία.

Ἡ τελειότης τῆς τεχνικῆς, τῆς χειρωνακτικῆς ἐργασίας, εἶνε καὶ αὐτὴ κατὰ μέγα μέρος ἀποτέλεσμα τῆς φυσικῆς δεξιότητος, καὶ τῆς ἐπιθυμίας νὰ παρουσιάζουν ὠραίαν ἐργασίαν, πὺν ἔχουν ὀλίγον καὶ σήμερον ἀκόμη οἱ τεχνῖται μας, καὶ οἱ ἀπλοῖ κτίσται ἀκόμη ἐκ τούτων, καὶ ὅταν κατεργάζονται καὶ κοινοὺς λίθους ἀκόμη, ἀλλ' ὀφείλεται βέβαια καὶ εἰς τὰς μὲ πᾶσαν λεπτομέρειαν γινομένης ὑποδείξεις

τοῦ ἀρχιτέκτονος, πού φαίνεται, ὅτι ἐτηροῦντο συνήθως μὲ μεγάλην αὐστηρότητα.

Διὰ τὴν γίνῃ ἐν μεγάλην μνημεῖον προηγεῖτο καὶ εἰς τὴν ἀρχαιότητα ἢ ἰδίᾳ διαδικασίᾳ, πού ἀκολουθεῖται καὶ σήμερα εἰς ὁμοίαν περίπτωσιν. Ἄμα ἀπεφασίζετο κατ' ἀρχὴν ὑπὸ τοῦ δήμου ἢ ἐκτέλεσις τοῦ ἔργου, ἐγένετο συναγωνισμὸς μεταξὺ ἀρχιτεκτόνων ὅλων τῶν Ἑλληνικῶν πόλεων διὰ τὴν σύνταξιν τοῦ σχεδίου. Κάθε ἀρχιτέκτων πού ἠθελε νὰ συναγωνισθῇ, ὑπέβαλε σχέδια καὶ *παραδείγματα* (προπλάσματα ἀπὸ ξύλον συνήθως) τοῦ μνημεῖου καὶ τῶν διακοσμητικῶν μερῶν τῆς οἰκοδομῆς του, καὶ φυσικὰ μαζὶ καὶ προὔπολογισμὸν τῆς δαπάνης. Ἡ ἔγκρισις τοῦ σχεδίου πού θὰ ἐξετελεῖτο ἐγένετο ὑπὸ τῆς βουλῆς, καὶ ἀπεφασίζετο ὑπὸ τοῦ δήμου ἢ χορήγησις τῶν ἀναγκαίων χρημάτων, πού θὰ ἐλαμβάνοντο ἀπὸ τὸ δημόσιον ταμεῖον, ἢ καὶ ἀπὸ τὴν περιουσίαν τοῦ ἱεροῦ, ὅσῳς ἐπρόκειτο περὶ ἱεροῦ μνημεῖου. Ἀλλὰ καὶ ἀπ' εὐθείας, ἄνευ συναγωνισμοῦ, ἀνέτιθετο εἰς μεγάλους, πᾶνελληνίου φήμης, ἀρχιτέκτονας ἢ ἐκτέλεσις σπουδαίου ἔργου.

Μαζὶ μὲ τὴν ἀπόφασιν πρὸς χορήγησιν τῆς δαπάνης ἐξελέγετο ὑπὸ τοῦ δήμου καὶ μία ἐπιτροπὴ ἀπὸ τρεῖς, πέντε ἢ καὶ ἐπτά συνήθως πολίτας, πού ὠνομαζόντο ἐλιστάται, ἢ ἱεροποιοί, ἢ ναοποιοί, ἢ καὶ ἐπιμελητὰ ἢ τειχοποιοί (ὅταν ἐπρόκειτο νὰ κτισθοῦν τείχη), διὰ τὴν ἔχουν μὲ τὸν ἀρμόδιον ἀρχιτέκτονα, πού προσεκαλλᾶτο εἰς τὴν ἐπιτροπὴν τῶν, τὴν διαχείρισιν τοῦ χρημάτων καὶ τὴν ἐπίβλεψιν τῶν ἐργασιῶν. Ὅλον τὸ ποσὸν πού ὠρίζετο νὰ δαπανηθῇ ἐδίδετο συνήθως προκαταβολικῶς εἰς τὴν ἐπιτροπὴν, ἢ ἀφίνετο εἰς ὠρισμένα εἰδικὰ ταμεῖα, ἀπὸ τὰ ὅποια ἐγίνοντο αἱ κατὰ μέρος πληρωμαί· εἰς τὴν Ἑλευσίνα π.χ. ὑπῆρχε τὸ ταμεῖον πού διηθύναν *οἱ ταμίαι τοῖν θεοῖν* (δηλ. τῶν δύο θεῶν, τῆς Δήμητρος καὶ τῆς Κόρης) καὶ συγχρόνως ἐν ἄλλο πού διηθύνε μόνον εἰς *ταμίαις τοῖν θεοῖν*, καὶ εἰς τὴν Ἀκρόπολιν τῶν Ἀθηνῶν ὑπῆρχον ἐπίσης διάφορα ταμεῖα. Αἱ πληρωμαί εἰς τοὺς ἐργολάβους ἐγίνοντο συνήθως κατὰ δόσεις προκαταβολικῶς καὶ αὐταὶ κατὰ τὴν ἑναρξιν τῶν

ἐργασιῶν, καὶ κατόπιν ὅσον ἐπροχώρουν αὐται, πάντοτε μὲ τὴν ἔγκρισιν τοῦ ἀρχιτέκτονος, καὶ μόνον ἢ τελευταία δόσις ἐκρατεῖτο μέχρι τῆς ἐξελέγξεως, καὶ τῆς ὀριστικῆς παραλαβῆς τοῦ ἐκτελεσθέντος ἔργου. Οἱ ἐπιστάται ἐξέδιδον τὸ ἔργον εἰς μειοδοτικὴν δημοπρασίαν πρὸς ἐργολαβικὴν ἐκτέλεσιν, ἐκαλοῦντο δὲ διὰ κηρύγματος γινομένου εἰς τὴν ἀγορὰν ὑπὸ τοῦ δημοσίου κήρυκος ὅσοι θὰ ἤθελαν νὰ μειοδοτήσουν ἐπὶ τῶν τιμῶν, πού ὠρίζεν ὁ ἀρχιτέκτων. Εἰς μεγάλα ἔργα ἢ διακήρυξις τῆς μειοδοτικῆς δημοπρασίας ἐγένετο συγχρόνως εἰς τὰς μεγαλειτέρας πόλεις τῆς Ἑλλάδος.

Ποίου εἴδους ἔργον ἐπρόκειτο νὰ ἐκτελεσθῇ ἐμάνθαναν εὐκολὰ ἐκεῖνοι πού ἤθελαν νὰ ἐργολαβήσουν, διότι τὸ οἰκοδομικὸν πρόγραμμα, αἱ **συγγραφαί**, τοῦ ἔργου, τὸ ὁποῖον εἶχε συντάξει ὁ ἀρχιτέκτων, ἐγράφετο εἰς μαρμαρίνας πλάκας, αἱ ὁποῖαι ἐστήνοντο καὶ εἰς τὰ δημοσιώτερα μέρη τῶν πόλεων, ὅπου ὅλος ὁ λαὸς καὶ πρὸ πάντων οἱ ἐνδιαφερόμενοι ἐδύναντο νὰ τὰς ἀναγνώσουν. Ἡ ἀνάθεσις τῆς ἐκτέλεσεως τοῦ ἔργου εἰς τὸν προτιμηθέντα ἐργολάβον (**μισθωτῆς** λέγεται συνήθως εἰς τὰς ἐπιγραφάς, ἀλλὰ καὶ ἐργολάβος ἐλέγετο καὶ τότε, καὶ ἡ πρᾶξις ἐδηλώνετο διὰ τοῦ ρήματος **ἐργολαβῶ**) ἐγένετο διὰ συμβολαίου, ὅπου ἀνεφέροντο ὅλαι αἱ λεπτομέρειαι τῆς ἐργασίας, καὶ τὰ εἶδη καὶ ἡ ποιότης τοῦ ὑλικοῦ, πού θὰ ἐχρησιμοποιεῖτο. Εἰς τὸ συμβόλαιον ὠρίζετο ἀκριβῶς καὶ ὁ χρόνος τῆς παραδόσεως τοῦ ἔργου, καὶ τὰ πρόστιμα, πού θὰ ἐπλήρωνεν ὁ ἐργολάβος, ἂν τυχὸν δὲν ἤθελε τελειώσῃ ἐγκαίρως, σύμφωνα μὲ τὸ συμβόλαιον, τὴν ἐργασίαν. Ὁ μισθωτῆς ἦτο ὑποχρεωμένος νὰ ἔχη καὶ ἕνα ἢ περισσοτέρους ἐγγυητὰς ἀναλόγως τοῦ μεγέθους τῆς ἐργολαβίας. Καὶ τὰ συμβόλαια αὐτὰ ἐγράφοντο εἰς πλάκας, καὶ ἐστήνοντο κοντὰ εἰς τὰ μνημεῖα, καὶ εἰς ἄλλα ὠρισμένα δημόσια μέρη.

Οἱ ἐπιστάται εἶχον τὸ ἀξίωμα αὐτὸ συνήθως μόνον ἐν ἔτος, κατόπιν ἐξελέγοντο ἄλλοι ἐπιστάται. Οἱ πρῶτοι παρέδιδαν τότε εἰς τοὺς δευτέρους ἀκριβῆ λογαριασμὸν τῶν πράξεων των, ἰδίως δὲ ὅσων ἀπέβλεπον εἰς τὴν διαχείρισιν τῶν χρημάτων, καὶ ἀνέφεραν λεπτομερῶς τὶ χρήματα παρέ-

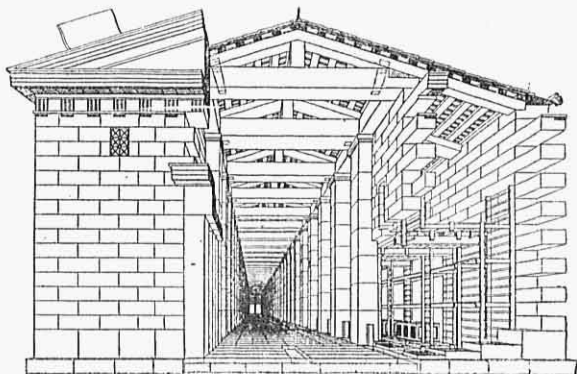
λαβαν καὶ ποῦ καὶ πῶς τὰ ἐξώδευσαν, ἐγράφοντο δὲ καὶ οἱ λογαριασμοὶ αὐτοὶ ὁμοίως εἰς πλάκας καὶ ἐστήνοντο εἰς δημόσια μέρη καὶ κοντὰ εἰς τὰ μνημεῖα.

Εὐρέθησαν εὐτυχῶς εἰς τὰς Ἀθήνας, εἰς τὸν Πειραιᾶ καὶ εἰς ἄλλα μέρη τῆς Ἑλλάδος μερικαὶ ἀπὸ τὰς πλάκας μὲ ἐπιγραφὰς τῶν συγγραφῶν τῶν ἀρχιτεκτόνων, καὶ μὲ συμβόλαια ἐργολαβικὰ, ἢ μὲ τοὺς λογαριασμοὺς τῶν ἐπιστατῶν, καὶ χάρις εἰς αὐτὰς εἴμεθα σήμερα εἰς θέσιν νὰ γνωρίζωμεν μὲ ὅλας τὰς λεπτομερείας τὸν τρόπον κατὰ τὸν ὁποῖον ἐγίνοντο τὰ δημόσια ἔργα ὑπὸ τῶν ἀρχαίων. Δείγματα τῶν ἐπιγραφῶν αὐτῶν δημοσιεύομεν κατωτέρω, διότι κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον θὰ κατανοηθοῦν εὐκολώτερα, ὅσα ἐγράψαμεν ἔδῳ. Αἱ περισσότεραι ἀπὸ τὰς ἐπιγραφάς, πὺν ἀναφέρομεν εἶνε δι' ἔργα ἑνὸς γνωστοῦ περιφήμου ἀρχιτέκτονος, τοῦ Φίλωνος τοῦ Ἐλευσινίου, ὁ ὁποῖος ἔζησε καὶ εἰργάζετο ἀπὸ τοῦ 350 π. Χ. ἕως τοῦ 300 περίπου.

Εἰς τὸν Πειραιᾶ κοντὰ εἰς τὸν λιμένα τῆς Ζέας (Πασᾶ Λιμάνι), ὅπου ἦσαν καὶ οἱ νεώσοικοι (τὰ οἰκοδομήματα, ὅπου οἱ Ἀθηναῖοι ἐφύλατταν τὰ πλοῖα τῶν σύροντες αὐτὰ εἰς τὴν ξηράν), ἐπρόκειτο τὸ 350 π. Χ. νὰ κτισθῇ μεγάλη ναυτικὴ σκευοθήκη, ἀποθήκη δηλαδὴ διὰ τὴν φύλαξιν τῶν ἱστίων, τῶν σχοινίων καὶ τῶν ἄλλων κινητῶν ἔξαρτημάτων τῶν πλοίων τῆς πόλεως, διὰ νὰ μὴ φθειρῶνται ἐκτεθειμένα εἰς τοὺς ἀνέμους, τὰς βροχὰς καὶ τὰ ἄλλα τυχαῖα κακὰ, ἐν ὅσῳ τὰ πλοῖα δὲν ἦσαν εἰς ἐνέργειαν. Ὁ Αἰσχίνης εἰς τὸν λόγον τοῦ κατὰ Κτησιφῶντος ὀμιλεῖ διὰ τὴν σκευοθήκην αὐτήν. Ἐνεκρίθη τὸ σχέδιον τῶν ἀρχιτεκτόνων Εὐθυδύμου υἱοῦ τοῦ Δημητρίου ἀπὸ τὸν δῆμον Μελίτης, καὶ τοῦ Ἐλευσινίου Φίλωνος. Ὁλόκληρον τὸ σχέδιον τῆς οἰκοδομῆς τοῦ κτιρίου αὐτοῦ ἀπὸ τὸ ὁποῖον δυστυχῶς οὔτε ἔχουσ δὲν ἐσώθη, ἔχομεν εἰς τὴν πλάκα, πὺν ἐγράφησαν αἱ *συγγραφαί*, τὸ οἰκοδομικὸν πρόγραμμα τοῦ κτιρίου ὅπως τὸ συνέταξαν οἱ ἀρχιτέκτονες, μὲ τόσην ἀκρίβειαν εἰς ὅλας τὰς λεπτομερείας, ὥστε καὶ οἱ σημερινοὶ ἀρχιτέκτονες νὰ εἶνε εἰς θέσιν νὰ σχεδιάσουν τὸ κτίριον ἀκριβῶς, ὅπως τὸ ἠθέλησαν οἱ παλαιοὶ (εἰκ. 1).

Ἡ πλάκα εὑρέθη εἰς τὸν Πειραιᾶ κοντὰ εἰς τὴν θέσιν, ὅπου θὰ ἦτο τὸ κτίριον τὴν δημοσιεύομεν ἐδῶ σχεδὸν ὀλόκληρον μεταφρασμένην εἰς τρόπον ὥστε νὰ εἶνε τὸ περιεχόμενόν της, ὅσον εἶνε δυνατόν, περισσότερον εὐκολονόητον.

Ἄφοῦ γίνῃ εἰς τὴν κορυφὴν τῆς πλακῆς ἡ ἀπαραίτητος ἐπίκλησις τῶν θεῶν, — *Θεοὶ* ἐγράφετο πολὺ συνήθως ἐπὶ κεφαλῆς τῶν ἀρχαίων ἐπιγραφῶν, τῶν ὁποίων τὸ περιεχόμενον ἀπέβλεπεν εἰς δημόσια συμφέροντα, ὅπως ἐγράφαμεν ἄλλοτε καὶ ἡμεῖς εἰς τὸ ὄνομα τῆς ἁγίας Τριάδος εἰς τὴν

Εἰκ. 1. — Τὸ ἐσωτερικὸν τῆς ναυτικῆς σκευοθήκης κατὰ τὴν ἀναπαράστασιν τοῦ Μάρστανδ.

ἀρχὴν δημοσίων ἢ καὶ ἰδιωτικῶν συμβολαίων, ἢ καὶ ἄλλων σπουδαίων ἐγγράφων — ἀκολουθεῖ κατόπιν πρῶτον ὁ χαρακτηρισμὸς τοῦ περιεχομένου τῆς ἐπιγραφῆς: *Συγγραφαὶ τῆς σκευοθήκης τῆς λιθίνης τοῖς κρεμαστοῖς σκεύεσιν Εὐθυδόμου Δημητρίου Μελιτέως, Φίλωνος Ἐξηκαστίδου Ἐλευσινίου*: ἀρχίζει ἔπειτα ἀμέσως τὸ πρόγραμμα τῆς οἰκοδομῆς.

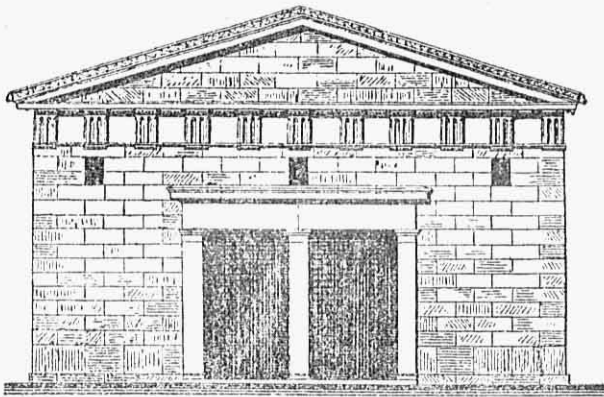
Ὁρίζεται πρῶτον ἀκριβῶς ἡ τοποθεσία. «Θὰ κτισθῇ σκευοθήκη διὰ τὰ κρεμαστὰ ἐξαρτήματα τῶν πλοίων εἰς

τὴν Ζέαν ὀπίσω ἀπὸ τοὺς νεοσοίκους· θὰ ἀρχίσῃ ἀπὸ τὸ προπύλαιον, ποὺ εἶναι πρὸς τὸν δρόμον τῆς ἀγορᾶς· τὸ μέγεθός της θὰ εἶναι κατὰ μῆκος τέσσαρα πλῆθρα¹, καὶ κατὰ πλάτος 55 πόδες (17.50 μ. περίπου μὲ τὸν Λιγυαῖον πόδα, τὸν ὁποῖον ὑπολογίζομεν δι' εὐκολίαν μόνον πρὸς 0.32 μ.). Διὰ τὰ γίνη τὸ πάτωμα καὶ τὰ θεμέλια, θὰ κόψῃ πρῶτα ὄλου εἶναι βραχῶδες· θὰ ἔδαφος· θὰ πάρη τὸ ὑψηλότερον οἰμεῖον καὶ θὰ τὸ κόψῃ μέχρι βιάθους 3 ποδῶν (0.96 περ.), καὶ μὲ αὐτὸ τὸ σημεῖον θὰ ἐξισώσῃ ἔπειτα μὲ τὸ ἀλφάδι καὶ ὄλου τὸ ὑπόλοιπον μέρος· θὰ ἀραιώσῃ ἕως τὸν στερεὸν βράχον τὰ χώματα, ὄλου τυχὸν ὑπάρχουν μπόσικα καὶ τὶς πέτρες (*ἀνακαθηράμενος ἐπὶ τὸ στέρνον*). Ἐπὶ τὴν θέσιν ποὺ εἶναι τὰ θεμέλια τῶν μακρῶν τοίχων θὰ μετρήσῃ πρὸς τὰ μέσα 15 πόδας ἀπὸ κάθε πλευρᾶν, καὶ θὰ ἀνοίξῃ παραλλήλως πρὸς τοὺς τοίχους θεμέλια διὰ μίαν εἰρὰν κίονων ἀπὸ τριῶντα πέντε κίονας εἰς κάθε πλευρᾶν. Τὸ διάστημα ποὺ θὰ μένη εἰς τὸ μέσον τῆς σκευοθήκης μεταξὺ τῶν δύο σειρῶν κίονων θὰ εἶναι εἴκοσι πόδες, διὰ τὰ δύναται νὰ περνᾷ ἀπεκεῖ εὐκολα ὁ κόσμος (*διαλείπων διόδον τῷ δήμῳ διὰ μέσης τῆς σκευοθήκης*). Τὸ θεμέλιον θὰ ἔχῃ ὕψος τεσσάρων ποδῶν (1.28 μ.), καὶ οἱ λίθοι, ποὺ θὰ κτισθῆ, θὰ τοποθετοῦνται ἢ μία σειρὰ δρομικὰ καὶ ἢ ἄλλη μπατικὰ (*τιθεὶς τοὺς λίθους ἐναλλάξ φορμηδὸν καὶ κατὰ μῆκος*).

Περιγράφεται κατόπιν ἡ οἰκοδομὴ τῶν τοίχων καὶ τῶν κίονων· «θὰ κτίσῃ τοὺς τοίχους τῆς σκευοθήκης καὶ τοὺς κίονας μὲ πωριὰ ἀπὸ τὴν Ἀκτὴν τοῦ Πειραιῶς· θὰ κάμῃ πρῶτα τὸ ὑπόβαθρον (*εὐθυνητήριον*) τῶν τοίχων μὲ λίθους πλάτους 3 ποδῶν (0.96 μ.) πάχους $1\frac{1}{2}$ πόδα (*τριῶν ἡμιποδιῶν*—0.48) καὶ μήκους 4 ποδῶν (1.28 μ.)· ὄλου φθαίνει

¹ Τὸ πλῆθρον εἶχεν 100 πόδας. Τὸν ἀρχαῖον πόδα, ποὺ ἐχρησιμοποιοῦσαν συνήθως ὡς μετρικὴν μονάδα εἰς τὰ κτίρια τῶν ἀπὸ τοῦ 500 π. Χ., ἀπὸ τὴν ἐποχὴν τοῦ Σόλωνος, οἱ Ἀθηναῖοι ὑπολογίζον πρὸς 0.296 μ. σήμερ· ἀλλὰ φαίνεται, ὅτι καὶ τὰ μέτρα, ποὺ ἦσαν ἐν χρῆσει εἰς τὰς Ἀθήνας πρὸ τοῦ 500 π.Χ. μὲ μεγαλεῖτερον πόδα (0.328. Λιγυαῖος ἐλέγετο ὁ ποὺς αὐτός) διετηρήθησαν καὶ κατόπιν.

εἰς τὰς γωνίας ἢ εὐθυνηρία θὰ χρησιμοποιηθῆ λίθος κατά τι μεγαλείτερος μήκους $4\frac{3}{4}$ πόδας (*τετράποδες καὶ τριῶν παλασιῶν*)¹. Ἐπάνω εἰς τὴν εὐθυνηρίαν θὰ τοποθετηθῆ εἰς τὸ μέσον ἀκριβῶς ἡ πρώτη σειρά, ἢ καθ' αὐτὸ βάσις, τοῦ τοίχου ἀπὸ ὀρθοῦς ὀρθογωνικοῦς λίθους (*ὀρθοστάται*), πού θὰ ἔχουν μήκος 4 πόδας, πάχος $2\frac{1}{2}$ πόδας καὶ 1 δάκτυλον (0.82 περ. ἢ εὐθυνηρία ἔχει πλάτος 3 πόδας = 0.96 μ. ἔπομένως οἱ λίθοι τῆς βάσεως τοῦ τοίχου, ὀρθοστάται, πού θὰ τοποθετηθοῦν ἔπάνω εἰς αὐτὴν ὀρθοῦς

Εἰκ. 2.— Πλαγία πλευρὰ τῆς ναυτικῆς σκευοθήκης

κατὰ τὸ πάχος των, θὰ εἶναι πλέον μέσα ἀπὸ τὰς δύο ἄκρας τῆς εὐθυνηρίας κατὰ 0.08) μόνον τοῦ ὀρθοστάτου, πού θὰ εἶναι εἰς τὴν γωνίαν τὸ μήκος θὰ κανονιοθῆ μετὰ τὴν ἀναλογίαν τῆς τοποθετήσεως τῶν τριγλύφων καὶ θὰ εἶναι ὀλίγον μεγαλείτερον. Εἰς τοὺς τοίχους τοῦ πλάτους (τῶν στενῶν πλευρῶν) τῆς σκευοθήκης θὰ ἀφήσῃ ἀνοίγ-

¹ Παλαστή (ἀπὸ τὴν παλάμην τῆς χειρὸς) εἶναι τὸ τέταρτον τοῦ ποδός, καὶ διαιρεῖται πάλιν εἰς 4 δακτύλους, ἰσοδυναμεῖ ἔπομένως 1 παλαστή πρὸς 0.08 μ. καὶ 1 δάκτυλος πρὸς 0.02 μ. περίπου.

ματα διὰ δύο θύρας (*διαλείπων θυράιας κατὰ τὸ πλάτος τῆς σκευοθήκης δύο εκατέρωθεν*), πού θὰ ἔχουν πλάτος ἢ κάθε μία 9 ποδάς (εἰκ. 2), καὶ μεταξὺ τῶν δύο θυρῶν θὰ κτίσῃ μέτωπον πλάτους 2 ποδῶν, πού θὰ προχωρῇ δέκα πόδας πρὸς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς σκευοθήκης. Ἐκεῖ πού θὰ κόπτεται ὁ τοῖχος τῆς σκευοθήκης διὰ νὰ ἀρχίσῃ τὸ ἀνοιγμα τῆς θύρας, θὰ τὸν στρέψῃ πρὸς τὰ μέσα καὶ θὰ τὸν προχωρήσῃ ὡς νὰ φθάσῃ εἰς τὸ σημεῖον ἀντικρὺ τοῦ πρώτου κίονος, ὁ δὲ μικρὸς τοῖχος, πού θὰ κτισθῇ ἔτσι, θὰ χρησιμεύῃ διὰ νὰ ἀνοίγῃ ἐπάνω του ἡ θύρα. Οἱ λοιποὶ τοῖχοι τῆς σκευοθήκης ἀπὸ τοῦ ὀρθοστάτου καὶ ἄνω θὰ κτισθοῦν μὲ ὀρθογωνικά πωριά (*πλινθίδας*) μῆκ. 4 ποδῶν, καὶ εἰς τὰς γωνίας σύμφωνα μὲ τὰ μέτρα τῶν τριγλῦφων (ὅπως καὶ οἱ ὀρθοστάται) πλάτους $1\frac{1}{2}$ πόδα (κατὰ 1 δάκτυλον μικρότερον τοῦ ὀρθοστάτου, ὥστε νὰ εἶναι τοποθετημένους ὁ τοῖχος κατὰ $\frac{1}{2}$ δάκτυλον, 0.01 περίπου, πλέον μέσα ἀπὸ τὰ ἄκρα τοῦ ὀρθοστάτου καὶ ἀπὸ τὰς δύο πλευρὰς) καὶ ὕψους $1\frac{1}{6}$ πόδα (τὸ ἕμισυ τοῦ ὕψους τοῦ ὀρθοστάτου). Οἱ τοῖχοι θὰ ἔχουν ὕψος ἀπὸ τὴν εὐθυνηθῆσαν ἕως κάτω ἀπὸ τὴν κορυφίαν (*γεῖσον*) 27 πόδας μᾶζι μὲ τὸ τρίγωνον, καὶ τὸ ἀνοιγμα διὰ τὰς θύρας θὰ ἔχῃ ὕψος $15\frac{1}{2}$ πόδας. Εἰς τὸ ἐπάνω μέρος εἰς τὰ ἀνοίγματα τῶν θυρῶν θὰ βάλῃ ἀνώφλια (*ὑπερτόνια*) ἀπὸ μάρμαρον Πεντελικὸν μήκους 12 ποδῶν, πλάτους ἴσον μὲ τὸ πῆχος τῶν τοίχων, καὶ ὕψους ἴσον μὲ τὸ ὕψος δύο σειρῶν (*στοῖχοι*) λίθων τοῦ τοίχου· τὰ ἀνώφλια θὰ στηριχθοῦν ἐπάνω εἰς παραστάδας ἀπὸ μάρμαρον τῆς Πεντέλης ἢ τοῦ Ὑμητοῦ, ὑποκάτω δὲ τῶν παραστάδων θὰ θέσῃ κατώφλιον (*δόδος*) ἀπὸ μάρμαρον τοῦ Ὑμητοῦ ἐπάνω ἀπὸ τὸ ἀνώφλιον θὰ βιάλῃ κορυφίαν (*καὶ γεῖσον ἐπιθήσει ἐπὶ τῶν ὑπερτοναίων*) ὕψους $1\frac{1}{2}$ πόδα (ὅσον εἶναι τὸ ὕψος κάθε σειρᾶς λίθων τοῦ τοίχου)· θὰ κάμῃ καὶ παριάθυρα (*θυρίδας*) γύρω εἰς ὅλους τοὺς τοίχους, εἰς τὰς θέσεις πού ἀντιστοιχοῦν εἰς τὰ μεταξὺ τῶν κίωνων διαστήματα (*καθ' ἕναστον τὸ μετακιδόνιον*), καὶ εἰς τοὺς τοίχους τοῦ πλάτους ἀπὸ τρία εἰς τὸν καθένα τὰ παριάθυρα θὰ ἔχουν ὕψος τριῶν ποδῶν καὶ πλάτος τριῶν

ποδῶν, καὶ θὰ τοποθετήσῃ καὶ τὰ χάλκινα παραθυρόφυλλα (*θυρίδας*). Θὰ βάλῃ καὶ κορνίζες (*γεῖσα*) γύρω εἰς τοὺς τοίχους, καὶ θὰ οἰκοδομήσῃ καὶ τὰ ἀετώματα, καὶ θὰ τοποθετήσῃ καὶ κορνίζες εἰς τὰς πλαγίας πλευρὰς τοῦ ἀετώματος (*καὶ γεῖσα ἐπιθήσει καταιέτια*). Θὰ στήσῃ καὶ τοὺς κίονας, ἀφοῦ βάλῃ ὑποκάτω ὑπόβαθρον (*στυλοβάτην*) ποὺ θὰ εἶναι ἡ ἐπιφάνειά του εἰς τὴν ἰδίαν γραμμὴν μὲ τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ὑποβάθρου τῶν τοίχων (*στυλοβάτην κατὰ κεφαλὴν ἴσον τῇ εὐθυνητρίᾳ*), θὰ ἔχη δὲ κάθε στυλοβάτης πᾶχος $1\frac{1}{2}$ πόδα, πλάτος 3 πόδας καὶ μίαν παλαστὴν (1.04 μ.), καὶ μῆκος 4 πόδας· οἱ κίονες θὰ ἔχουν κάτω πᾶχος 2 πόδας καὶ 3 παλαστάς, καὶ ὕψος μαζὶ μὲ τὸ ἐπίκρανον 30 πόδας, καὶ θὰ ἀποτελεῖται κάθε κίων ἀπὸ ἐπὶ σφονδύλους, ποὺ θὰ ἔχουν οἱ ἕξ ὕψος τέσσαρας πόδας καὶ ὁ πρῶτος (ὁ κατώτατος) 5 πόδας. Τὰ ἐπίκρανα τῶν κίωνων θὰ εἶναι ἀπὸ μάρμαρον τῆς Πεντέλης. Ἐπάνω εἰς τοὺς κίονας θὰ τοποθετήσῃ κολλημένα ξύλινα ἐπιστύλια, θὰ ἔχη καθένα πλάτος $2\frac{1}{2}$ πόδας, ὕψος ἑννέα παλαστάς (= $2\frac{1}{4}$ πόδας) ἀπὸ τὸ ὑψηλότερον σημεῖον αὐτῶν (ἡ ἄνω ἐπιφάνεια αὐτῶν θὰ ἦτο πλαγίως κομμένη, διότι ἀκουμβοῦν ἐπάνω εἰς αὐτὴν τὰ «ζευτὰ», τὰ πλάγια ξύλα τοῦ σκελετοῦ τῆς σαμαρωτῆς στέγης), ἐπομένως δὲν θὰ εἶχαν τὰ ἐπιστύλια τὸ ἴδιον ὕψος εἰς ὅλον των τὸ πλάτος.

Εἰς κάθε μίαν ἀπὸ τὰς δύο σειρὰς τῶν κίωνων (*ἐφ' ἐκάτερον τὸν τόνον*) θὰ τεθοῦν δέκα ὀκτώ ἐπιστύλια, θὰ στηριξῆ ἀκόμη ἐπάνω εἰς κάθε δύο ἀντιστοιχοῦς κίονας κατὰ τὸ μεσαῖον μέρος τῆς σκευοθήκης δοκοῦς (ποὺ θὰ φέρουν τὰ ὑποστηρίγματα τοῦ καβαλλάρη, τοῦ ξύλου δηλαδὴ τῆς κορυφῆς τῆς στέγης—*καὶ μεσόμνας ἐπιθήσει ἐπὶ τοὺς κίονας ὑπὲρ τῆς διόδου*)· αἱ δοκοὶ θὰ ἔχουν τὸ ἴδιον ὕψος καὶ πλάτος μὲ τὰ ἐπιστύλια· ἐπάνω εἰς αὐτὰς θὰ στήσῃ ὄρθια ξύλα (*ὑποθήματα*) διὰ νὰ στηριξῆ μὲ αὐτὰ τὸ μέγαλον ξύλον τῆς κορυφῆς τῆς στέγης (*κορυφαῖον*, ὁ καβαλλάρης) τὰ ὑποθήματα θὰ ἔχουν ὕψος 3 ποδῶν καὶ πλάτος $1\frac{1}{2}$ πόδα, τὰ δὲ κορυφαῖα θὰ ἔχουν ὕψος 5 παλαστῶν καὶ δύο δακτύλων (0.44 μ.), καὶ πλάτος 7 παλαστῶν

(0.56 μ.), ὅπου δὲν εἶναι πλαγίως κοιμμένη ἡ ἐπιφάνειά των (ἀνευ τῆς καταφορᾶς· αἱ δύο πλευραὶ τῶν κορυφαίων ἦσαν κατὰ τὸ ἐπάνω μέρος πλαγίως κοιμμένα διὰ τὰ κáθωνται κατὰ τὰ πλάγια ξύλα τῆς στέγης «τὰ ζευτά»)· καὶ θὰ συνδέσῃ στερεὰ τὰ κορυφαῖα μὲ τὰς μεσομόνας χρησιμοποιῶν κινέτια σιδηρᾶ (κερκίδας)· θὰ τοποθετήσῃ καὶ τοὺς σφηκίσκους (τὰ πλάγια ξύλα, ποὺ συνδέουν τὸ κορυφαῖον μὲ τοὺς πλαγίους τοίχους τοῦ κτιρίου, τὰ «ζευτά») πάχους 10 δακτύλων (0.20 μ.) καὶ πλάτους 3 παλαστῶν καὶ 3 δακτύλων (0.30 μ.)· τὸ διάστημα μεταξὺ δύο σφηκίσκων θὰ εἶνε κάθε φοράν 5 παλασταὶ (0.40). Ἐπάνω εἰς τοὺς σφηκίσκους θὰ καρφόσῃ (παρὰλλῆλως πρὸς τὰ κορυφαῖα) σανίδας (ἱμάντας) πλάτους $\frac{1}{2}$ ποδὸς (ἡμιποδίου = 0.16), πάχους 2 δακτύλων (0.40 μ.), θὰ ἀφίγη δὲ κάθε φοράν μεταξὺ δύο ἱμάντων κενὸν διάστημα 4 δακτύλων (0.08), καὶ θὰ σκεπάσῃ ἔπειτα τὰ κενὰ αὐτὰ μὲ ἄλλας λεπτιότερας σανίδας (καλύμματα) πάχους 1 δακτύλου καὶ πλάτους 6 δακτύλων, ποὺ θὰ τὰς καρφόσῃ μὲ σιδερένια κερφιά· ἔπειτα θὰ στρώσῃ ὅλην τὴν στέγην μὲ λίαν (δορώσας), καὶ θὰ σκεπάσῃ μὲ κορινθιακὰ κερφιδία κολλητὰ τὸ ἓνα μὲ τὸ ἄλλο—καὶ ἐπιθήσει σφηκίσκους πάχος δέκα δακτύλων, πλάτος τριῶν παλαστῶν καὶ τριῶν δακτύλων, διαλείποντας ἀπ' ἀλλήλων κέντε παλασταί· καὶ ἐπιθεῖς ἱμάντας πλάτος ἡμιποδίου, πάχος δυοῖν δακτύλων, διαλείποντας ἀπ' ἀλλήλων τέτταρας δακτύλους, καὶ ἐπιθεῖς καλύμματα πάχος δακτύλου, πλάτος ἕξ δακτύλων καθηλώσας ἥλοις σιδηροῖς, δορώσας κεραμώσει Κορινθίῳ κεράμῳ ἀρμόττοντι πρὸς ἄλληλον· (Ἄφοῦ τελειώσῃ καὶ αὐτὸν τὸν τρόπον ἡ στέγη), θὰ βάλῃ ἐπάνω ἀπὸ τὰς θύρας πρὸς τὰ μέσα, ὅσον προχωροῦν τὰ μέτωπα ὀριζοντίαν ὄροφην ἀπὸ μάρμαρου τοῦ Ὑμηττοῦ. Εἰς τὰ ἀνοίγματα τῶν τοίχων (τὰς θυράδας), θὰ προσαρμόσῃ ἀπέξω θύρας χαλκᾶς.

Ἐπειτα (διὰ τὸ ἐσωτερικὸν τῆς σκευοθήκης) θὰ στρώσῃ ὅλον τὸ πάτωμα μὲ λίθους ποὺ θὰ προσαρμόζονται στερεὰ μεταξὺ των, καὶ θὰ τὸ ἐξισώσῃ ἀπεπάνω, ὥστε νὰ μὴ ὑπάρχῃ καμμία ἀνωμαλία. Θὰ φράξῃ τὰ διαστήματα μεταξὺ

τῶν κίωνων κατὰ τὸν ἕξῃς τρόπον· κοντὰ εἰς κάθε κίονα θὰ βάλῃ ὄρθιον λίθον (*ὄρθοστάτην*) τετραγωνικὸν ὕψος τριῶν ποδῶν, καὶ θὰ κλείσῃ κάθε φοράν τὸ μεταξὺ δύο τοιούτων ὄρθοστατῶν διάστημα μὲ κιγκλίδα, ποὺ θὰ εἰσπορῇ νὰ ἀνοίγῃ (*ἐν τῷ μεταξὺ κινκλίδα ἐπιθήσει κλειομένην*). Διὰ νὰ ὑπάρχῃ ἀρκετὸς χῶρος, ὅπου θὰ φυλάττωνται τὰ σκεύη, θὰ κάμῃ δευτέρον διάμεσον πάτωμα εἰς τὰ διαμερίσματα, ποὺ εἶναι καὶ ἀπὸ τὰς δύο πλευράς, μεταξὺ τῶν κίωνων καὶ τῶν τοίχων, καὶ πρὸς τοῦτο θὰ στηρίξῃ δοκοὺς (*διερείσματα*) πλάτους 5 παλαστῶν (0.40), ὕψους ἑνὸς ποδὸς μεταξὺ τοῦ τοίχου καὶ καθενὸς κίονος, καὶ εἰς μὲν τὸ τοίχον θὰ εἰσχωρήσῃ ἡ δοκὸς εἰς ὀπὴν (ποὺ θὰ ἀνοίγῃ φυσικὰ ἐπίτηδες) βάρους 3 παλαστῶν (0.24), πρὸς δὲ τὸ μέρος τοῦ κίονος θὰ πατήσῃ ἐπάνω εἰς μικρὰν παραστάδα, ποὺ θὰ κατασκευασθῇ ἐπίτηδες ἔμπρὸς εἰς τὸν κίονα. Ἐπὶ τῶν δοκῶν θὰ βάλῃ εἰς κάθε χῶρον, ποὺ περιλαμβάνεται μεταξὺ δύο κίωνων ἑπτὰ πατόξυλα πλάτος τριῶν παλαστῶν, πάχους $\frac{1}{2}$ ποδὸς εἰς κανονικὰς ἀποστάσεις, ὥστε νὰ πιάνουν ὅλον τὸν χῶρον, καὶ θὰ πατώσῃ ἔπειτα ὅλον αὐτὸ τὸ μέρος μὲ ταμπλάδες (*πίνακας*) ταιριασμένους καὶ κολλημένους πλάτους 3 ποδῶν (0.96), πάχους 2 δακτύλων (0.04) (*καὶ συνστρώσει πίναξιν ἅπαν τὸ χωρίον συμβαλῶν καὶ κολλήσας, πλάτος τρίποδας, πάχος δυοῖν δακτύλων*). Διὰ νὰ τοποθετοῦνται τὰ μεγάλα σχοινιά (*ὑποζώματα*), καὶ ἄλλα ἔξαρτήματα, θὰ κάμῃ ἐπὶ τοῦ δευτέρου αὐτοῦ πατώματος καὶ μικρὰ πατάρια (*μεσόμναι*) δύο εἰς τὸ ὕψος, εἰς ὅλον τὸ μῆκος τῶν τοίχων, καὶ θὰ τὰ συνεχίσῃ καὶ εἰς τοὺς τοίχους τῶν στενῶν πλευρῶν, καὶ κάθε φοράν καὶ πρὸς τὸν ἀπέναντι κίονα· τὸ χαμηλότερον πατᾶρι θὰ ἀπέχῃ ἀπὸ τὸ διάμεσον πάτωμα 4 πόδας, καὶ τὸ ἐπάνω πατᾶρι θὰ ἀπέχῃ ἀπὸ τὸ πρῶτον 5 πόδας· (Διὰ νὰ γίνουν τὰ πατάρια) θὰ στήσῃ ἀπὸ τὸ διάμεσον πάτωμα μέχρι τῆς στέγης ὄρθια μακρὰ ξύλα (*ἰκριατῆρες*) πλάτους $\frac{1}{2}$ ποδός, πάχους 6 δακτύλων, καὶ θὰ τὰ συνδέσῃ (εἰς τὰς θέσεις ποὺ θὰ τοποθετηθοῦν τὰ μικρὰ πατάρια, *αἱ μεσόμναι*) μὲ ἄλλα ὀριζόντια ξύλα, (*διερείσματα*) ποὺ θὰ ἔχουν τὸ ἴδιον πάχος

μέ τους ίκριαωτήρας, καὶ θὰ βάλῃ ἐπάνω εἰς αὐτὰ πέρα πέρα δοκοὺς (*θράνους*) πύχους 6 δακτύλων, μίαν κοντὰ εἰς τὸν τοῖχον καὶ μίαν ἀπέναντι, καὶ ἐπάνω εἰς τὰς δοκοὺς θὰ βάλῃ ταμπλάδες κολλητοὺς μήκους 4 ποδῶν, πλάτους 3 ποδῶν καὶ πύχους 2 δακτύλων καὶ θὰ τοὺς καρφώσῃ, ἀφοῦ τοὺς ταιριάσῃ καλὰ ἀπὸ ὅλες τὶς μεριεὶς μὲ τοὺς δοκοὺς· διὰ τὰ ἀναβαίνουν εἰς τὰ πατάρια θὰ κάμῃ ξύλινες σκάλες. Διὰ τὰ πανιὰ καὶ τὰ λευκὰ παραρρύματα θὰ κάμῃ (εἰς τὸ κάτω πάτωμα) ἑκατὸν τριάντα τέσσαρα μεγάλα κιβώτια σύμφωνα μὲ τὸ δείγμα, καὶ θὰ τὰ τοποθετήσῃ ἔμπρὸς εἰς κάθε κίονα, καὶ εἰς τὴν ἀντικρὺ τοῦ κίονος θέσιν τοῦ τοῖχου, καὶ θὰ ἀνοίγουν τὰ κιβώτια, ὅσα εἶναι κοντὰ εἰς τὸν τοῖχον ἔμπρὸς, καὶ ὅσα εἶναι ἔμπρὸς εἰς τοὺς κίονας ἀπὸ τὰς ὑποπλαγίας πλευράς, ὥστε νὰ εἰμποροῦν διερχόμενοι νὰ βλέπουν ὅλα τὰ σκευή, πὺν εἶναι εἰς τὴν σκευοθήκην. Καὶ διὰ τὰ νὰ ὑπάρχῃ ἀρκετὴ δροσιὰ εἰς τὴν σκευοθήκην, ὅταν κτίζονται οἱ τοῖχοι θὰ ἀφήσῃ ἀνοίγματα εἰς τοὺς ἀρμούς τῶν λίθων τῶν τοίχων, εἰς ὅσα μέρη θὰ διατάξῃ ὁ ἀρχιτέκτων.

Ὅσοι ἀναλάβουν νὰ ἐκτελέσουν αὐτὰ τὰ ἔργα θὰ τὰ κάμουν ἀκριβῶς, ὅπως ἀναφέρει τὸ οἰκοδομικὸν αὐτὸ πρόγραμμα, καὶ σύμφωνα μὲ τὰ ὑποδείγματα πὺν θὰ τοὺς δώσῃ ὁ ἀρχιτέκτων, καὶ θὰ τὰ παραδώσουν ἀκριβῶς μὲ τὰς προθεσμίας πὺν θὰ τοὺς ὀρισθοῦν, κατὰ τὴν μίσθωσιν τῶν ἔργων».

Πρῶτος ὁ ἀρχαιολόγος καὶ ἀρχιτέκτων Λαϊρπφελδ ἐσχεδίασε μὲ ὅλας τὰς λεπτομερείας σύμφωνα μὲ τὰς ὑποδείξεις τῆς ἐπιγραφῆς αὐτῆς ὅλον τὸ ἀρχαῖον κτήριο, καὶ μετ' αὐτὸν ὁ δανὸς ἀρχιτέκτων Μάρσιανδ ἔκαμε τὸ ἴδιον σχέδιον (ὅπως φαίνεται εἰς τὰς εἰκόνας 1 καὶ 2) καὶ ἤλλαξε μερικὰ λεπτομερικὰ σημεῖα τοῦ σχεδίου τοῦ Λαϊρπφελδ.

Τὸ Τελεστήριον τῆς Ἐλευσίνας, ὅπως ἐκτίσθη κατὰ τὸ σχέδιον, πὺν συνέταξεν ὁ μεγάλος ἀρχιτέκτων τοῦ Παρθενῶνος Ἰκτῖνος κατὰ παραγγελίαν τοῦ Περικλέους, εἶχεν ἀρχικῶς ἔμπρὸς εἰς τὴν εἴσοδον κατὰ μῆκος τῆς ἀνατολικῆς τοῦ πλευρᾶς μόνον ἓν σχετικῶς πλατὺ πόδιον, εἰς τὸ ὁποῖον

ἀνέβαιναν μὲ τρεῖς βαθμίδας· ἀργότερα ἐπεχειρήθη κάποτε νὰ μεταβάλουν τὴν κατάστασιν ἀντικαθιστῶντες τὸ πόδιον μὲ μεγάλην στοᾶν, τὴν ὁποίαν θὰ ἐσυνέχιζαν ἐπ' ἀρκετὸν διάστημα καὶ εἰς τὰς δύο πλαγίας πλευράς. Ἄλλὰ τὸ σχέδιον αὐτὸ δὲν ἐξετελέσθη ὁλόκληρον, καὶ τὸ γνωρίζομεν ἡμεῖς σήμερον μόνον ἀπὸ τὰ θεμέλια τῶν στοῶν, ποὺ θὰ ἐγίνοντο εἰς τὰς πλαγίας πλευράς, καὶ ἀπὸ ὀλίγα μέρη τῶν θεμελιῶν τῆς στοᾶς, ποὺ θὰ ἐγίνετο ἔμπρὸς. Μόνον τὸ 350 περ. π. Χ. ἀπεράσισαν τελικῶς καὶ ἤρχισαν νὰ κτίζουν τὴν στοᾶν, ἀλλὰ μόνον ἔμπρὸς εἰς τὴν ἀνατολικὴν πλευράν, τὴν ἐτελείωσαν ὀλίγον μετὰ τὸ 320 π. Χ. ἀφοῦ καὶ ἐν τῷ μεταξὺ διέκοψαν ἀρκετὸν καιρὸν τὴν οἰκοδομὴν. Ὁ Ρωμαῖος ἀρχιτεκτονικὸς συγγραφεὺς Βιτρούβιος ἀναφέρει, ὅτι ἀρχιτέκτων τῆς στοᾶς αὐτῆς ἦτο ὁ Φίλων, ὁ ἴδιος ποὺ ἔκαμε καὶ τὴν σκευοθήκην τοῦ Πειραιῶς, ἀλλ' εἰς τὰς ἐπιγραφὰς ἀναφέρεται καὶ ἄλλο ὄνομα ἀρχιτέκτονος.

Τῆς στοᾶς αὐτῆς (στοᾶν τοῦ Φίλωνος τὴν ὀνομάζομεν ἡμεῖς σήμερον· οἱ ἀρχαῖοι τὴν ὀνόμαζαν εἰς τὰς ἐπιγραφὰς τὸ *προστώον*) σώζεται μόνον ἡ βᾶσις μὲ τὸ πολὺ ὑψηλὸν καὶ στερεὸν θεμέλιον, καὶ ὀλίγοι σφόνδυλοι τῶν κίωνων, ἀλλὰ γνωρίζομεν ὁλόκληρον περίπου τὸ σχέδιόν της μὲ πολλὰς λεπτομερείας ἀπὸ ἐπιγραφὰς, ποὺ περιέχουν ἢ συμβόλαια διὰ τὴν ἐργολαβικὴν ἐκτέλεσιν διαφόρων μερῶν τῆς οἰκοδομῆς, ἢ λογαριασμοὺς τῶν ἐπιστατῶν διὰ τὰς διαφόρους δαπάνας, καὶ μὲ τὴν βοήθειαν τούτων κατορθώθη νὰ γίνῃ καὶ τῆς στοᾶς αὐτῆς τὸ σχέδιον. Ὅλαι αἱ ἐπιγραφαὶ αὐταὶ εὑρέθησαν φυσικὰ εἰς τὰς ἀνασκαφὰς τοῦ ἱεροῦ τῆς Ἐλευσίνος.

Ἐχομεν πρῶτον τὸ κείμενον τῆς ἐκδόσεως διαφόρων ἐργασιῶν της εἰς μειοδοτικὴν δημοπρασίαν. Εἶνε πολὺ ἐκτεταμένον καὶ δι' αὐτὸ θὰ δώσωμεν μόνον μίαν περίληψιν καὶ ὀλίγα ἀποσπάσματα ἐξ αὐτοῦ.

Εἰς τὴν ἀρχὴν γίνεται πάλιν ἡ ἐπίκλησις τῶν θεῶν, ἀναφέρονται τὰ ὀνόματα τῶν ἐπιστατῶν, ποὺ ἀπετέλεσαν τὴν ἐπιτροπὴν τῆς ἐκτελέσεως τοῦ ἔργου, καὶ τὸ ὄνομα τοῦ ἀρχιτέκτονος Φιλάργου. Ἡ δημοπρασία ἀφορᾷ κυρίως εἰς

τὴν προμήθειαν, τὴν κατεργασίαν καὶ τὴν οἰκοδόμησιν τῶν λίθων, τοῦ ὑψηλοτέρου μέρους τῆς στοᾶς, ἀλλὰ περιέχει παραγγελίας καὶ διὰ τὸ πάτωμα τῆς στοᾶς, καὶ διὰ μικρὰν μεταρρύθμισιν, πού ἔγινεν ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς οἰκοδομῆς τῆς στοᾶς, εἰς τὸν τοῖχον τῆς παλαιᾶς προσόψεως τοῦ Τελεστηρίου, ἰδίως εἰς δύο εἰσόδους

(Εἰς τὸ λατομεῖον) «νὰ λατομήσουν τεσσαράκοντα τέσσαρας λίθους (ποφίνους) ἀπὸ τὴν Λίγιναν, ἀπὸ τὸ λατομεῖον, πού βγαίνουν μαλακοί, ὀμαλοὶ λίθοι (*λίθους τεμεῖν ἐξ Αἰγίνης τῆς μαλακῆς πέτρας ὀμαλοῦς*) ὁ καθένας μήκους 4 ποδῶν, πλάτ. 3 ποδῶν, πάχους $1\frac{1}{2}$ ποδός, καὶ θὰ τοὺς πελεκήσουν, ὥστε νὰ εἶνε ἐξισωμένη ἢ ἐπιφανεία ἀπὸ ὅλας τὰς πλευράς, θὰ ἔχη ὅμως εἰς κάθε πλευρὰν καθ' ὅλην τὴν ἔκτασιν μικρὰν ἐξόγκωσιν, πού δὲν θὰ εἶνε τελείως κατεργασμένη» (*ἐκπελεκῆσαι ὀρθοὺς πανταχῆ ἀπεργον ἔχοντας*: ἢ ἀφαίρεσις τῆς ἀκατεργάστου ἐπιφανείας γίνεται κατὰ τὴν τελειωτικὴν ἐργασίαν εἰς τὸν τόπον τῆς οἰκοδομῆς). Οἱ λίθοι αὗτοὶ θὰ χρησιμεύσουν εἰς τὴν κατασκευὴν τῶν κανονίδων, πού τοποθετοῦνται εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ τοίχου ὡς κορνίζα κατὰ μῆκος τῆς ἐσωτερικῆς ὕψεως ἀκριβῶς ἀντιστοίχως πρὸς τὴν κορυφὴν τῶν τριγλύφων τῆς ἐξωτερικῆς ὕψεως τοῦ τοίχου.

Κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον καὶ μὲ τὰς ἰδίας φράσεις διορίζεται ἡ λατόμησις ἄλλων εἴκοσι τεσσάρων λίθων τῆς Αἰγίνης μήκους 5 ποδῶν, πλάτους 3 ποδῶν, πάχους $2\frac{1}{2}$ ποδῶν, πού θὰ χρησιμεύσουν εἰς τὴν κατασκευὴν τῶν τριγλύφων.

Αἱ μετόπαι θὰ γίνουν ἀπὸ μάρμαρα Πεντελικὰ: «Νὰ λατομήσουν δέκα πέντε μάρμαρα Πεντελικὰ διὰ μετόπας (εἰς *μετόπια*) ὕψους 5 ποδῶν (1.60 μ. περίπ.¹), πλάτους 5 ποδῶν παρὰ 1 παλαστὴν (*πέντε ποδῶν παλαστῆς δεόντων* περίπ. 1.52 μ.), πάχους 3 παλαστῶν (0.24), καὶ νὰ τὰ πελεκήσῃ ὥστε νὰ ἐξισωθῶν ὅλαι αἱ πλευραὶ, καὶ νὰ ἀρήσῃ

¹ Λογαριάζω τὸν πόδα διὰ νὰ γίνηται εὐκολα ὁ ὑπολογισμὸς στρογγυλὰ πρὸς 0.32 ἕκαστον, ἐνῶ, ὡς εἶπομεν καὶ ἀνωτέρω, πραγματικῶς ὁ ἀρχαῖος πούς, πού ἔχομεν ὑπ' ὄψει ἔχει 0.328.

ἄπεργον (δηλ. ἀκατέργαστον ἔξοχὴν εἰς ὅλας τὰς ἐπιφανείας· *ἄπεργον ἔχοντας*), σύμφωνα μὲ τὸ σχέδιον, ποῦ θὰ δώσῃ ὁ ἀρχιτέκτων (*πρὸς τὸν ἀναγραφέα, ὃν ἂν δῶ ὁ ἀρχιτέκτων*), καὶ νὰ τὰ παραδώσῃ ἔτοιμα πρὸς φόρτωσιν χωρὶς νὰ ἔχουν κανένα σφάλμα, τελείως λευκὰ καὶ χωρὶς φλέβες (*παραδοῦναι ἐπ' ἀνηθήκη ὑγιεῖς, λευκοῦς, ἀσπίλους*· πρὶν νὰ παραδοθῶν οἱ λίθοι ἔξετάζονται συνήθως εἰς τὸ λατομεῖον ἀπὸ τὸν ἀρχιτέκτονα). Νὰ φέρουν ἀπὸ τὴν Πεντέλῃν εἰς τὴν Ἐλευσίνα αὐτὰ τὰ δέκα πέντε μάρμαρα (ἐπιναλαμβάνονται τὰ μέτρα, διότι διὰ τὴν μεταφορὰν εἰμπορεῖ νὰ εἶνε ἄλλος ἐργολάβος), καὶ νὰ τὰ ξεφορτώσουν εἰς τὸ ἱερόν χωρὶς νὰ ἔχουν καμμίαν βλάβην ἢ θραῦσμα». (Κατὰ τὴν παραλαβὴν εἶνε ἐπίσης συνήθως παρὼν ὁ ἀρχιτέκτων μὲ τοὺς ἐπιστάτας ἢ μὲ ἓνα μόνον ἐπιστάτην).

Ἡ ἐργασία τῶν μετοπῶν θὰ γίνῃ εἰς τὸ ἱερόν.

«Νὰ ἐργασθῇ δέκα πέντε μετόπας ἀπὸ Πεντελικὸν μάρμαρον ὕψους 5 ποδῶν, πλάτους 5 ποδῶν παρὰ μίαν παλαστήν, καὶ νὰ τὰ κάμῃ τελείως ὅμοια πρὸς ὅσα ὑπάρχουν ἤδη ἔτοιμα εἰς τὸ ἱερόν (ἀπὸ προηγουμένης παραγγελίας), καὶ νὰ τὰς ἀνεβάσῃ καὶ νὰ τὰς τοποθετήσῃ μὲ μεγάλην ἀκρίβειαν εἰς τὴν θέσιν των, καὶ οὕτως ὥστε νὰ στέκωνται τελείως κατακόρυφα ἀπὸ ὅλας τὰς πλευρὰς (*ἄραι καὶ καθαρμόσαι ἀρμόττοντα καὶ εὐτενῆ πανταχῆ*), καὶ νὰ τὰ στερεώσῃ μὲ συνδέσμους καὶ γόμφους, καὶ νὰ χύσῃ τὸ μολύβι διὰ τοὺς συνδέσμους καὶ τοὺς γόμφους (*καὶ δῆσαι, καὶ γομφῶσαι, καὶ μόλυδρον περιχέαι*), καὶ (ἀφοῦ τὰς βάλῃ εἰς τὴν θέσιν των) νὰ κάμῃ ἐκεῖ τὴν τελειωτικὴν ἐπεξεργασίαν (*ἐπεργάσασθαι*)». Ἀκολουθεῖ κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον ἡ παραγγελία τῆς λατομήσεως, τῆς μεταφορᾶς, τῆς κατασκευῆς, καὶ τῆς τοποθετήσεως τεσσαράκοντα ἑπτὰ γείσων, τεσσαράκοντα τεσσάρων πεντελικῶν πλινθίδων (πιθανῶς διὰ τὴν μερικὴν τροποποίησιν τοῦ παλαιοῦ τοίχου τῆς προσόψεως τοῦ Τελεστηρίου καὶ κυρίως διὰ τὴν οἰκοδόμησιν παραστάδων εἰς τὰ πλάγια τῶν δύο θυρῶν), καὶ τῶν ἑπικράνων, ποῦ θὰ ἔχουν αὐταὶ αἱ παραστάδες.

*Ἐρχεται κατόπιν ἡ παραγγελία τῶν παραστάδων τῶν

θυρῶν καὶ τῶν ἐπικράνων των. Ἄφροῦ παραγγέλιθῃ ἡ λατόμησις καὶ μεταφορὰ ἐκ τῆς Πεντέλης εἰς τὸ ἱερόν, ὀρίζεται: «νὰ γίνῃ ἡ καταργασία ὀκτώ μαρμάρων Πεντελικῶν μήκους 17 ποδῶν (5.50 περ. θὰ ἦσαν μονοκόμματοι αἱ παραστάδες, πὺν ὀνομάζονται καὶ σταθμοὶ τῶν θυρῶν· ἦσαν ὀκτώ, δηλαδὴ τέσσαρες εἰς κάθε μίαν ἀπὸ τὰς δύο θύρας εἰς κάθε πλευρὰν τῆς θύρας θὰ ἐτοποιητοῦντο δύο παραστάδες, μία πρὸς τὴν ἐσωτερικὴν καὶ μία πρὸς τὴν ἐξωτερικὴν ὄψιν τοῦ τοίχου), πλάτους 2 ποδῶν, πάχους 1 1/2 ποδός. Ἄφροῦ πρῶτα ἐξισώσῃ ὅλας τὰς πλευρὰς καὶ φροντίσῃ, ὥστε νὰ εἴνε ἀμεμπτοὶ αἱ γωνίαι, νὰ τὰ πάρῃ ξυστὰ μὲ ἐργαλεῖον διὰ νὰ εἴνε λεία ἡ ἐπιφάνειά των, νὰ τὰ σηκώσῃ ἔπειτα καὶ νὰ τὰ βάλῃ εἰς τὴν θέσιν των ἐπάνω εἰς τὰ κατώφλια τῶν δύο θυρῶν, καὶ νὰ τὰ ταιριάσῃ ἀκριβῶς εἰς τὴν θέσιν των χωρὶς νὰ ξεφλουδισθοῦν τὰ ἄκρα (ἔβου θὰ προσαρμοσθοῦν εἰς τὴν παραστιάδα τοῦ τοίχου, πὺν εἴνε πλαγίως τῆς θύρας), καὶ νὰ τὰ συνδέσῃ μὲ συνδέσμους καὶ νὰ στερεώσῃ τούτους μὲ μολύβιν κατόπιν νὰ κάμῃ τὴν τελειωτικὴν ἐπεξεργασίαν» (νὰ τὰ στιλβώσῃ δηλ. κλπ.—*λίθους ἐξεργάσασθαι Πεντελικούς ὀκτὼ μήκος ἐπτακαίδεκα ποδῶν, πλάτος δίποδας, πάχος τριημιποδῶν καὶ ἐκξέσαι λείους, καὶ ἄραι, καὶ θεῖναι ἐπὶ ἐκότερον τὸν ὁδὸν συντιθέντα τοὺς ἀρμούς ἀρμόττοντας ἀθραύστοις καὶ δῆσαι καὶ μόλυβδον περιχέαι, καὶ ἐπεργάσασθαι ὀρθά*). Τὰ ἐπίκρανα θὰ εἴνε μόνον τέσσαρα, διότι αἱ διπλαῖ παραστάδες κάθε μιᾶς πλευρᾶς τῆς θύρας θὰ ἔχουν ἓν κοινὸν ἐπίκρανον.

Διὰ τὰ γείσα πὺν θὰ ἀποτελέσουν τὴν πλαισίωσιν τοῦ ἀετώματος εἰς τὰ πλάγια δίδεται ἡ παραγγελία χωριστὰ θὰ εἴνε καὶ αὐτὰ ἀπὸ μάρμαρον Πεντελικόν, καὶ ἡ μορφή, πὺν θὰ ἔχουν, ὀρίζεται διὰ τοῦ χαρακτηρισμοῦ των ὡς Ἰωνικῶν καὶ διὰ τῆς παραπομπῆς εἰς τὸ σχέδιον τοῦ ἀρχιτέκτονος (*γείσα ἐργάσασθαι Ἰωνικά, Πεντεληνά πρὸς τὸν ἀναγραφέα, ὃν ἂν δῶ ὁ ἀρχιτέκτων*), ἐνώ τὰ γείσα πὺν θὰ εἴναι εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ τοίχου χαρακτηρίζονται ὡς Δωρικὰ.

Χωριστή δίδεται επίσης ἡ παραγγελία διὰ τὴν λατόμησιν καὶ τὴν μεταφορὰν εἰς τὸ ἱερόν τῶν μαρμαρίνων ἄκρων τῶν δύο πλαγίων πλευρῶν τοῦ αἰετώματος (*παραιειίδες*), ποῦ ἔχουν τὴν λεοντοκεφαλὴν, καὶ τῶν μαρμαρίνων κεραιμίδων ποῦ θὰ στρωθοῦν κατὰ μῆκος τῶν ἰδίων πλευρῶν τοῦ αἰετώματος (*κεραιμίδες παραιειίδες*). Καὶ διὰ τὴν ἐπεξεργασίαν τῶν μερῶν αὐτῶν τῆς οἰκοδομῆς γίνεται ὡς ἑξῆς ἡ παραγγελία: «Νὰ ἐργασθῆ δύο λεοντοκεφάλους παραιειίδας ἀπὸ Πεντελικὸν μάρμαρον μήκους 6 ποδῶν, πλάτους 8 ποδῶν κατὰ τὸ σχέδιον, ποῦ θὰ δώσῃ ὁ ἀρχιτέκτων, καὶ νὰ τελειώσῃ τὰς λεοντοκεφαλὰς (διὰ τὰς ὁποίας θὰ εἶχεν παραγγελθῆ νὰ γίνῃ μία προκαταρκτικὴ ἐργασία εἰς τὸ λατομεῖον), καὶ νὰ τὰς ἀνεβάσῃ καὶ νὰ τὰς τοποθετήσῃ χωρὶς νὰ πάθουν τὸ ἐλάχιστον θραῦσμα, καὶ οὕτως ὥστε νὰ γωνιάζουσι ἀπὸ ὅλα τὰ σημεῖα εἰς τὴν ἐντέλειαν καὶ νὰ προσαρμόζονται ἀκριβῶς, καὶ νὰ τὰς στερεώσῃ μὲ συνδέσμιους καὶ μὲ γόμφους τοποθετημένους μέσα εἰς μολύβι· (*παραιειίδας ἐξεργάσασθαι Πεντελικὰς λεοντοκεφάλους... καὶ τὰς λεοντοκεφαλὰς ξέσαι· καὶ ἄραι καὶ θεῖναι καὶ καθαρμόσαι ἀθραύστους καὶ εὐγωνίους πανταχεῖ καὶ δῆσαι καὶ γομφῶσαι καὶ μόλυβδον περιχέαι*»).

Διὰ τὸ θεμέλιον παραγγέλλονται λίθοι Ἄκτιται ὄρθωγωνικοί· οἱ περισσότεροι θὰ ἔχουν μῆκος 4 πόδας πλάτους 2 πόδας καὶ πάχος $1\frac{1}{2}$ πόδα, οἱ λίθοι ὁμοῦ ποῦ θὰ τοποθετηθοῦν εἰς τὴν ἀνωτάτην σειρὰν τῶν θεμελίων, τὴν εὐθυνητηρίαν, εἶνε πολὺν μεγαλείτεροι, μήκους 12 ποδῶν πλάτους $3\frac{1}{2}$ ποδῶν καὶ πάχους $1\frac{1}{2}$ πόδα, καὶ ἀκόμη μεγαλείτεροι, μήκους 15 ποδῶν, θὰ εἶναι οἱ λίθοι εἰς τὰς γωνίας.

Διὰ νὰ ἀρχίσῃ ἡ οἰκοδομὴ τοῦ θεμελίου (*στρώματος*) παραγγέλλεται, ἀφοῦ καθαρίσουν πρῶτα τὸν τόπον ἀπὸ τὰ μπόσικα, νὰ σκάψουν διὰ τὸ θεμέλιον τῆς προσόψεως καὶ διὰ τὰς πλάγιας πλευρὰς μέχρι τοῦ προϋπάρχοντος παλιότερου τοίχου τάφρον πλάτους 10 ποδῶν, καὶ νὰ ἀπομακρύνουν τὸ χῶμα ἔξω τοῦ ἱεροῦ, ἀφοῦ δὲ φτιάσουν εἰς τὸ

στερεὸν νὰ τοποθετήσουν τοὺς λίθους ἀπὸ μαλακῶ πορὶ καὶ νὰ τοὺς κόπτουν, ὅπου εἶναι ἀνάγκη νὰ ταιριάζουν μὲ τὸν σκληρὸν βράχον· (τοῦ πρωστῶιου τοῦ Ἐλευσίνι ἀνακαθηράμενον στρωματίζειν τὸ πρόσθιον τοῦ στρώματος καὶ τὰς ἐπικαμπὰς μέχρι τοῦ τοίχου, πλάτος ποιοῦντα τῆς τάφρου δέκα πόδας· καὶ ἐγφορήσαντα τὴν γῆν ἔξω τοῦ ἱεροῦ τιθέναι τοὺς λίθους τῆς μαλακῆς πέτρας προσεπιτεμόντα, οὗ ἂν εἴ πέτρα).

Τὸ κτίσιμον τῶν θεμελίων θὰ γίνῃ καὶ αὐτὸ μὲ ἐπιμέλειαν· οἱ λίθοι πρέπει νὰ ἔχουν ὅλοι τὸ ἴδιον σχῆμα καὶ μέγεθος, εἰς τὰς γωνίας θὰ τεθοῦν μεγαλείτεροι· θὰ κτιζονται εἰς κανονικὰς σειρὰς ἐναλλάξ μὲ δρομικοὺς καὶ μπατικοὺς λίθους καὶ θὰ προσαρμύζωνται ἀκριβῶς, ἀλλὰ δὲν θὰ ἔχουν τὴν ἀναθρόσιν (τὴν χωριστὴν λείαν ταινίαν εἰς τὰ ἄκρα ποὺ ἔχουν διὰ τὴν καλλιτέραν προσαρμογὴν οἱ λίθοι τῶν ὑψηλοτέρων μερῶν τοῦ κτιρίου)—*συντιθέναι τοὺς ἀρμούς στερίφους ἀρμόττοντας πανταχεῖ*. Οἱ στυλοβάται, οἱ λίθοι δηλαδή, ποὺ θὰ εἶναι εἰς τὴν στρώσιν, ποὺ θὰ τοποθετηθοῦν οἱ κίονες, παραγγέλλεται νὰ εἶναι ἀπὸ Ἐλευσινιακοὺς λίθους—*στυλοβάτας ἐξεργάσθηται τεταράκοντα τέταρας πέτρας τῆς Ἐλευσινιακῆς*—δίδονται δὲ καὶ διὰ τὴν καλὴν ἐπεξεργασίαν καὶ τελείαν τοποθέτησιν αὐτῶν πολλὰ λεπτομέρεια.

Ἀλλὰ ὅπως γίνεται συχνὰ καὶ σήμερον, ὅταν κτιζονται δημόσια ἔργα, συνέβαινε καὶ εἰς τὴν ἀρχαιότητα πολὺ συχνὰ νὰ μὴ τελειώσῃ διὰ μιᾶς τὸ μνημεῖον. Τοῦτο ἔγινε καὶ εἰς τὸ προστόνον τῆς Ἐλευσίνος, καὶ αἱ ἐργασίαι ποὺ ἀναφέρονται εἰς τὴν ἐπιγραφὴν αὐτὴν, φαίνεται, ὅτι δὲν ἐτελείωσαν ἀμέσως ὅλοι, διότι ἀργότερα μετὰ εἴκοσιν ἔτη περὶ τοῦ (τὸ 330 π. Χ.) γίνονται νέα παραγγελία διὰ τὴν συμπλήρωσιν τῆς κατασκευῆς τῶν θεμελίων εἰς ἄλλην ἐπιγραφὴν... «θὰ κατασκευάσῃ τὰ θεμέλια κάτω ἀπὸ τὰς βαθμίδας τῆς προσόψεως καὶ εἰς τὰ πλάγμια» (*στρωματιεῖ τὰ μὲν ὑπὸ τὴν κρηπίδα, ἐφ' ἧς οἱ κίονες, καὶ τὰ ἐπικάμπια*). Καὶ εἰς ἄλλην πάλιν ἐπιγραφὴν παραγγέλλεται ἡ κατασκευὴ τῶν βαθμίδων καὶ τοῦ στυλοβάτου μὲ Ἐλευ-

σινιακούς λίθους, καὶ προσδιορίζονται πολλαὶ λεπτομέρειαι τῆς κατασκευῆς τῶν βαθμίδων καὶ τῶν στυλοβατῶν καὶ τῆς τοποθετήσεώς των. Κάθε λίθος θὰ ἔχη διὰ τὰ προσαρμοζέται καλλίτερα μὲ τοὺς ἄλλους ποὺ εἶναι πλησίον τοῦ ἀναθύρωσιν πλάτους μιᾶς παλαστῆς (0.08), ἐπίσης καὶ αἱ ἐπιφάνειαι, ἐπὶ τῶν ὁποίων θὰ ἐπιτεθοῦν οἱ λίθοι τῆς ἀνωτέρας σειρᾶς βαθμίδων (*ἔδραι*), θὰ λειανθοῦν μὲ ἐξαιρετικὴν ἐπιμέλειαν· οἱ λίθοι θὰ στερεωθοῦν μὲ γόμφους καὶ θὰ συνδεθοῦν μεταξύ των μὲ συνδέσμους· οἱ στυλοβάται δὲν θὰ ἔχουν συνδέσμους, διότι ἡ ἐπιφάνεια αὐτῶν δὲν σκεπάζεται ἀπὸ ἄλλους λίθους, καὶ θὰ ἦσαν ὄρατοι οἱ σύνδεσμοι, πράγμα ποὺ ἀπέφευγαν ἐπιμελῶς οἱ ἀρχαῖοι· ὀρίζεται ἐπίσης μὲ ἀκριβείαν πῶς θὰ σχηματισθοῦν ἐπὶ τοῦ στυλοβάτου αἱ θέσεις, τὰ μικρὰ στρογγύλα κοιλώματα ὅπου θὰ τοποθετηθοῦν οἱ κίονες.

Εἰς ἄλλην ἐπιγραφὴν παραγγέλλεται ἡ μεταφορὰ τῶν κιονοκράνων: *τὰ ἐπίκρανα τῶν κίωνων τῶν εἰς τὸ προστώον τὸ Ἐλευσῖνι τετρακαίδεκα ἀγαγεῖν Πεντελῆθεν Ἐλευσινάδε*. Κατὰ τὴν παραλαβὴν εἰς τὸ λατομεῖον θὰ ἐξετασθοῦν ἀκριβῶς τὰ μέτρα, καὶ ὀρίζονται αὐτὰ λεπτομερῶς: *τῶν μὲν δώδεκα μῆκος καὶ πλάτος ἀνωθεν κατὰ τὴν πλίνθον* (τὴν ἐπίπεδον δηλ. τετραγωνικὴν κορυφὴν τοῦ κιονοκράνου, ποὺ λέγεται συνήθως ἄβαξ, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἐτίθειο τὸ ἐπιστύλιον) *ἐπὶ ποδῶν παλαστῆς δεόντων καὶ δακτύλου* (δηλ. 7 πόδες παρὰ 1 παλαστὴν καὶ 1 δάκτυλον= $\text{πόδ. } 7 - (\frac{1}{4} + \frac{1}{16}) = 2.16 \text{ μ. περ.}$) *κάτωθεν δὲ κατὰ τὸν αὐχένα* (εἰς τὸν λαιμὸν τοῦ κιονοκράνου) *στρογγύλον κατὰ τὴν διάμετρον πέντε ποδῶν καὶ δυοῖν δακτύλων* ($5 + \frac{2}{16}$ πόδες = 1.64 μ. περ.), *ὑψος τριῶν ποδῶν δυοῖν δακτύλων δεόντων* ($3 - \frac{2}{16}$ πόδες = 0.92 περ.). Τὰ γωνιαῖα κιονόκρανα θὰ εἶναι ὀλίγον μεγαλείτερα: *τὰ δὲ γωνιαῖα δύο τὸ μὲν ὑψος ἴσον τοῖς ἄλλοις, τὸ δὲ πλάτος καὶ τὸ μῆκος εἶναι ἀνωθεν καὶ κάτωθεν πρὸς τὸν ἀναγραφέα* (δηλ. σύμφωνα μὲ τὸ σχέδιον τοῦ ἀρχιτέκτονος) *μείζω τῶν δώδεκα*. Οἱ ἐπιστάται ἢ ὁ ἀρχιτέκτων θὰ εἶναι διαρκῶς παρόντες, ὅταν θὰ φορτώνονται

οἱ λίθοι ἐπάνω εἰς τὰ ἀμάξια εἰς τὴν Πεντέλην, καὶ ὅταν θὰ ξεφορτώνωνται εἰς τὸ ἱερόν— *παρεῖναι δὲ συνεχῶς ἐὰν Πεντελῆθεν ἐπὶ σκευῶν οἱ λίθοι κομίζονται, καὶ ἐὰν καθαιρῶνται.*

Πῶς ἐγένετο ἡ μεταφορὰ τῶν κίωνων μανθάνομεν ἀπὸ ἄλλην ἐπιγραφὴν, ὅπου γίνεται ὁ λογαριασμὸς τῆς δαπάνης τῆς μεταφορᾶς καθενὸς σφονδύλου. Ἐφοῦν ξεφορτώνοντο εἰς τὸ ἀμάξι (σκεῦος), ἐσύροντο ἀπὸ 31 μέχρι 33 ζεύγη ζώων διὰ κάθε ζεύγος ἐπληρώνοντο 4 1/2 δραχμαὶ κάθε ἡμέραν, ἐχρειάζοντο δὲ τρεῖς ἡμέρας διὰ νὰ φέρουν τὸν ἕνα σφόνδυλον ἀπὸ τὴν Πεντέλην εἰς τὸ ἱερόν, καὶ ἐπληρώνοντο εἰς ἀγωγή διὰ τὴν μεταφορὰν ἑνὸς σφονδύλου 390-400 δραχμαὶ— *σφόνδυλον ἠρξάμεθα κομίζειν παρ' Ἐδπητήμονος* (τὸ ὄνομα τοῦ λατόμου), *ἦγεν δὲ ζεύγη ΔΔΔΙΙΙ (33): ἐκομίσθη ἐν τρισὶν ἡμέραις, μισθὸς τοῖς ζεύγεσιν ΗΗΗΠ^αΔΔΔΔΗ-* (392 δραχμαὶ). Κατὰ τὴν μεταφορὰν συνέβαινε νὰ χαλάσῃ ἀπὸ τὸ βῆρος ὁ δρόμος καὶ οἱ ὑπόνομοι— *ἐρράγη ἡ ὁδὸς καὶ οἱ ὑπόνομοι.*

Ἐργολαβικῶς ἐγένοντο καὶ ἄλλαι μικρότεραι λεπτομερειακαὶ ἐργασίαι τῆς κατασκευῆς τῆς στοᾶς καὶ ἔχομεν εὐτυχῶς ὀλόκληρον ἀπόφασιν τῆς ἀναιδέσεως κατόπιν μειοδοσίας τῆς κατασκευῆς πόλων καὶ ἐμπολίων¹, διὰ τὴν ἀκριβῆ καὶ στε-

¹ Ἐμπόλια ἦσαν μικρὰ κομμάτια κυβικοῦ σχήματος ἀπὸ χαλκὸν (ἢ ἀπὸ ξύλον ὅπως εἰς τὸν Παρθενῶνα), τὰ ὁποῖα ἐσφηνώνοντο στερεὰ εἰς ἀνάλογον ἀνοιγμα εἰς τὰς ἐπιφάνειάς, ὅπου προσαρμόζονται οἱ σφόνδυλοι ὁ ἕνας μὲ τὸν ἄλλον, ἀκριβῶς εἰς τὸ κέντρον εἰς τρόπον ὥστε ἡ ἐπάνω ἐπιφάνειά των νὰ μὴ εὐρίσκεται διόλου ὑψηλότερα ἀπὸ τὴν ἐπιφάνειαν τῶν σφονδύλων. Εἰς τὸ κέντρον τῶν ἀκριβῶς, εἶχον πάλιν τὰ ἐμπόλια μικρὰν ὀπὴν στρογγύλην, ὅπου ἐταίριζαν ἀκριβῶς, καὶ ἐστερεώνοντο ὀρθοὶ οἱ πόλοι, πού ἦσαν μικρὰ χάλκινα στρογγύλα ραβδία, καὶ θὰ εἶχαν ἀκριβῶς τὸ μῆκος τῶν ὀπῶν μαζὶ καὶ τῶν δύο ἐμπολίων τῶν προσαρμοζομένων σφονδύλων. Ὑποτίθεται, ὅτι ὅταν ἐπρόκειτο νὰ προσαρμοσθοῦν εἰς τὴν θέσιν τῶν δύο σφονδύλων, ἐτίθετο ὁ πόλος εἰς τὸ ἐμπόλιον τοῦ κατωτέρου, ὅπου ἐχωροῦσε κατὰ τὸ ἦμισον ὁ ἀνώτερος σφόνδυλος ἐφέρετο κρεμασμένος ἀκριβῶς ἀποπάνω, ὥστε νὰ εἰσχωρῆ τὸ ἄλλο ἦμισον τοῦ πόλου ἐντός

ρεάν σύνθεσιν τῶν σφονδύλων τῶν κιώνων, εἰς τὸν ἐργολάβον Βλεπαῖον υἱὸν τοῦ Σωκλέους ἀπὸ τὸν δῆμον Λαμπρέων. Ἡ ἐπιγραφὴ αὕτη εἶνε πολὺ χαρακτηριστικὴ διὰ

Εἰκ. 3. — Ἐλευσινιακὴ ἐπιγραφὴ. Συμβόλιον κατασκευῆς πόλων καὶ ἐμπολίων τῶν Κιώνων τῆς στοᾶς τοῦ Φίλωνος.

τὰς πολλὰς λεπτομερείας, πού δίδει, καὶ δι' αὐτὸ τὴν παραθέτομεν ὀλόκληρον μεταφρασμένην (εἰκ. 3).

τοῦ ἐμπολίου καὶ αὐτοῦ τοῦ σφονδύλου, καὶ πρὶν νὰ τον ἀφήσουν νὰ κολλήσῃ καλὰ μὲ τὸν κάτω σφόνδυλον, τὸν περιέστρεφαν χρησιμοποιοῦντες τὸν πόλον ὡς ἄξονα ἕως ὅτου ἔλθῃ εἰς τὴν ἀκριβῆ του θέσιν καὶ τότε τὸν ἀφίναν νὰ προσαρμωθῇ μὲ τὸν κατώτερον.

«Νὰ κάμη εἰς τὴν Ἐλευσίνα εἰς τὸ ἱερόν εἰς τὰς ἐπιφανείας τῆς προσαρμογῆς πρὸς ἀλλήλους τῶν σφονδύλων τῶν κιδόνων, ἓνα χάλκινον πόλον καὶ δύο χάλκινα ἐμπόλια διὰ κάθε μίαν προσαρμογὴν· τὰ ἐμπόλια θὰ εἶνε ἀκριβῶς τετράγωνα καὶ θὰ ἔχη κάθε πλευρὰ μῆκος 6 δακτύλων (0.12 περ.) εἰς τὴν προσαρμογὴν τῶν δύο πρώτων, τῶν κατωτέρων σφονδύλων, καὶ μῆκος 5 δακτύλων (0.10 μ.) εἰς τὴν προσαρμογὴν τῶν δύο ἀνωτάτων σφονδύλων· τὰ ἐμπόλια τῶν προσαρμογῶν τῶν λοιπῶν σφονδύλων ποὺ εἶνε μεταξὺ τῶν κατωτάτων καὶ ἀνωτάτων θὰ γίνωνται κάθε φορὰ ἀναλόγως μικρότερα διὰ νὰ φθάσουν ἀπὸ τῆς μεγίστης διαστάσεως εἰς τὴν ἐλαχίστην. Οἱ πόλοι θὰ γίνουν στρογγύλοι καὶ θὰ ἔχουν εἰς τὴν κατωτάτην προσαρμογὴν μῆκος 5 δακτύλων (0.10 μ.), καὶ πάχος 2 δακτύλων (0.04 μ.), εἰς δὲ τὴν ἀνωτάτην προσαρμογὴν μῆκος μιᾶς παλαστῆς (0.08) καὶ πάχος $1\frac{1}{2}$ δακτύλου (0.03)· οἱ πόλοι τῶν λοιπῶν προσαρμογῶν θὰ γίνωνται πάλιν ἀναλόγως μικρότεροι εἰς μῆκος καὶ πάχος διὰ νὰ φθάσουν ἀπὸ τῶν μεγίστων εἰς τὰς ἐλαχίστας διαστάσεις. Θὰ χρησιμοποιηθῆι χαλκὸς τοῦ Μαρίου τῆς Κύπρου ἀνακατωμένος κατὰ τὸ ἓν δωδέκατον μὲ κασιότιρον. Θὰ παραδώσῃ δὲ τὰ μὲν ἐμπόλια μὲ τὰς ἐπιφανείας τελείως ἴσας καὶ ἀκριβῶς καθέτους καὶ μὲ τὰς γωνίας εἰς τελείως καλὴν κατάστασιν, τοὺς δὲ πόλους θὰ τορνεύσῃ στρογγύλους σύμφωνα μὲ τὸ ὑπόδειγμα ποὺ θὰ τοῦ δοθῆι, καὶ θὰ τοὺς ταιριάσῃ εἰς τὰ ἐμπόλια, ὅπου πρέπει νὰ προσαρμύζωνται ἀκριβῶς, νὰ εἶνε δὲ ἐξισωμένοι καὶ εἰς τὴν ἐντέλειαν τορνευμένοι εἰς ὅλην τὴν ἐπιφάνειαν διὰ νὰ εἴμποροῦν νὰ περιστρέφωνται εὐκόλα καὶ νὰ ἔχουν τὴν ἰδίαν καλὴν προσαρμογὴν, ὅπωςδήποτε καὶ ἂν περιστραφοῦν· ἡ ἐργολαβία θὰ δοθῆι μὲ τὴν μνᾶν (περίπου $1\frac{1}{2}$ κιλόγρ.), καὶ θὰ γίνεται ἡ ζύγισις παρόντων τῶν ἐπιστατῶν τοῦ Ἐλευσινιακοῦ ἱεροῦ, ἢ τοῦ δούλου τοῦ ὀρισμένου πρὸς τοῦτο ὑπὸ τοῦ δημοσίου, ἢ τοῦ ἀρχιτέκτονος· καὶ θὰ προσέξῃ ὁ ἐργολάβος, ὥστε νὰ παραδίδῃ τὴν παραγγελίαν ἐγκαίρως, διὰ νὰ μὴ ἐμποδίζεται ἡ ἐργασία τῆς τοποθετήσεως τῶν κιδόνων. Ἡ τιμὴ κάθε μνᾶς ὀρίσθῃ 5 $\frac{3}{4}$ ὀβολοὶ καὶ ἀνεδεί-

χθῆ ἐργολάβος ὁ Βλεπαῖος Σωκλέους Λαμπρεύς· ἐγγυητὴν παρουσίασε τὸν Κηφισοφῶντα τοῦ Κεφαλίωνος ἀπὸ τὴν ἾΑφιδναν».

Περὶ τὸ 329 π.Χ. ἔγιναν, φαίνεται, διάφοροι μικραὶ ἐργασίαι καὶ εἰς τὸ ἱερὸν τῆς ἾΕλευσῖνος· μεταξὺ τῶν ἄλλων ἔγινε καὶ ἡ ἐπισκευὴ εἰς ἓνα μέρος τοῦ τείχους τοῦ ἱεροῦ, πού εἶχε χαλάσῃ μαζί μὲ τὸν πύργον του. Οἱ ἐπιστάται τοῦ ἱεροῦ τῆς ἾΕλευσῖνος ἐλογοδότησαν μαζί μὲ τοὺς ταμίαις τοῦ ἱεροῦ διὰ τὸ ἔτος 329, καὶ εἰς τὴν ἐπιγραφὴν τῆς λογοδοσίας ἔχομεν λεπτομερεῖς πληροφορίας περὶ τῶν χρημάτων πού ἐδαπανήθησαν διὰ τὴν ἐπισκευὴν αὐτὴν περὶ τοῦ εἴδους τῶν ἐργασιῶν πού ἔγιναν, τί ὕλικά ἐχρησιμοποιεῖσθαι, ποία ἦτο ἡ τιμὴ των, πόσοι ἐργάται εἰργάσθησαν καὶ πόσα ἐπληρώνοντο, καὶ περὶ πολλῶν ἄλλων πραγμάτων.

Τὰ χρήματα προεῖρχοντο ἀπὸ τὰ ταμεῖα τοῦ ἾΕλευσενιακοῦ ἱεροῦ, ἀπὸ ἓνα δάνειον, πού εἶχαν κάμη ἀπὸ δύο δημόσια ταμεῖα καὶ ἀπὸ ἓνα τραπεζίτην ἐκ δραχμῶν ἀρχαίων 13775 καὶ $5\frac{3}{4}$ ὀβολῶν (τὸ προσδανεισθὲν εἰς τὸ διατελίσμα τὸ ἾΕλευσῖνι παρὰ ταμίου στρατιωτικῶν καὶ παρὰ ἀποδεκτῶν (εἴδους ταμείου εἰσπράξεων) καὶ παρὰ τοῦ τραπεζίτου ΤΤΧΙϠΗΗϠΔΔΙΙΙΙΙCT¹), καὶ ἀπὸ τὸ περισσεύμα (τὸ περιδόν), πού εἶχαν ἐκ προηγουμένης χρήσεως οἱ ἐπιστάται εἰς τὰ ἱερὰ ταμεῖα τῆς ἾΕλευσῖνος (παρὰ ταμίαι τοῖν θεοῖν Νικοφίλω . . . καὶ παρὰ ταμίαιν τοῖν θεοῖν).

Εἰς τὰ ἔργα ἐχρησιμοποιοῦντο διὰ τὰς κοινὰς ἐργασίας δέκα ἑπτὰ δοῦλοι τοῦ δημοσίου μὲ ἓνα προϊστάμενον (ὄνο-

¹ ΤΤ = δύο τάλαντα = 12000 δραχμαὶ

X = 1000 δραχμαὶ

Ϡ = 500 δραχμαὶ

ΗΗ = 200 δραχμαὶ

Ϡ = 50 δραχμαὶ

ΔΔΙΙΙΙΙ = 20 δραχμαὶ καὶ 5 ὀβολοὶ

C = $\frac{1}{2}$ ὀβολός

T = $\frac{1}{4}$ ὀβολοῦ.

μάζεται καὶ αὐτὸς ἐπιστάτης). Διὰ καθένα ἀπ' αὐτοὺς πληρώνονται πρὸς διατροφήν 3 ὀβολοὶ (δηλαδὴ $1\frac{1}{2}$ ἀρχαῖα δραχμὴ) τὴν ἡμέραν· ἀλλὰ τοὺς ἀγοράζονται καὶ καπέλλα (πρὸς $1\frac{1}{2}$ ὀβολὸν περίπου τὸ καθένα—*πίλοι τοῖς δημοσίοις παρὰ Θεοτάλης*, ἔτσι ἔλεγαν τὴν πωλήτριαν), καὶ ἔνδυμα (*διφθέρα*), καὶ τοὺς μπαλώνουν συχνὰ τὰ παπούτσια (πρὸς 4 δραχμὰς τὸ ζευγάρι—*ὑποδημάτων τῆς δημοσίοις κάττυσις τοῦ ζεύγους* †††). Ὁ ἐπιστάτης λαμβάνει ἐπιπλέον 10 δραχμὰς διὰ τὴν περίοδον μιᾶς πρυτανείας, πού ἦτο τριακόντα ἡμερῶν. Διὰ τὴν περίοδον μιᾶς πρυτανείας λαμβάνει ἐπίσης 5 δραχμὰς καὶ 5 ὀβολοὺς ὡς ἀμοιβὴν καὶ ὁ ἐλεγκτὴς, πού ἐξελέγχι τὰ ἔξοδα (*Τηλεφίλω τῷ κεχειροτονημένῳ ἀντιγράφεισθαι τὰναλισκόμενα*).

Αἱ τεχνικαὶ ἐργασίαι γίνονται ἢ μὲ μικρὰς ἐργολαβίας: «εἰς τὸν ἐργολάβον τῆς οἰκοδομῆς τῶν πωρίνων λίθων τῆς Ἀκτῆς καὶ τῆς Αἰγίνης εἰς τὸν τοῖχον ἀντιστηρίξεως, πού εἶναι κοντὰ εἰς τὸν στρογγύλον πύργον διὰ κάθε τέσσαρας πόδας 1 δραχμὴν» (*μισθωτῆ τοῦ Ἀκτίου τῆς θέσεως καὶ τοῦ Αἰγινάλου εἰς τὸ ἀνάλημμα τὸ παρὰ τὸν πύργον τὸν στρογγύλον τὴν τετραποδαν* †). Ἄλλοτε δίδεται συνολικῶς λιθοδομὴ ἑνὸς τμήματος τοῖχου, καὶ ὀρίζεται ἢ τιμὴ ὕλων τῶν ἐργασιῶν διὰ κάθε λίθον (διὰ λατόμησιν, μεταφορὰν ἀπὸ τὸ λατομεῖον καὶ οἰκοδόμησιν) 3 δραχμαὶ καὶ 1 ὀβολὸς (οἱ λίθοι εἶχαν συνήθως 1.25 μῆκος, 0.50 πλάτος καὶ ὅμοιον περ. πάχος). Οἱ ἡμερομισθιοὶ τεχνῖται πληρώνονται πρὸς $2\frac{1}{2}$ δραχμὰς τὴν ἡμέραν, καὶ οἱ ἄπλοὶ ἐργάται, πού βοηθοῦν εἰς τὰ τεχνικὰ ἔργα $1\frac{1}{2}$ δραχμὴν καὶ ὀρίζεται, ὅτι θὰ τρώγουν μὲ ἰδικὰ τῶν ἔξοδα (*τέκτοσιν τοῖς πλινθοβολήσασιν*—οἱ τέκτονες, ξυλουργοί, ἔκτιζαν καὶ τὰς ὤμας πλίνθους, μὲ τὰς ὁποίας ἔκτιζον συχνότατα οἱ ἀρχαῖοι τὰς οἰκίας καὶ τὰ τεῖχη τῶν—*τὰ περιτὸν πυλῶνα καὶ τὸν πύργον καὶ τὰ ξύλινα ἐργασάμενοις, ἀνδράσιν τρισὶν τῆς ἡμέρας ἐκάστω*—οἰκοσίτω †††. *Μισθωτοῖς* (ἡμερομισθιοὶ ἐργάται) *τοῖς ἐπὶ τὸν*

πύργον και τὸν πυλῶνα πλινθοφοροῦσιν (ἀνέβαζαν τὰς ὀμάς πλίνθους) *και πηλοδευστοῦσιν* (ἔτοίμαζαν τὴν λάσπην διὰ τὸ κτίσιμον) *και τὰ ξύλα ἀνακομίσασιν* (ἔφεραν ἐπάνω τὰ ξύλα) *και τὸν κέραμον* (τὰ κεραμίδια) *ἀνδράσιν ἕξ, τῷ ἀνδρὶ οἰκοσίτῳ* I-III).

Εἰς ἓν ζεῦγος προιονιστῶν πληρώνονται διὰ κάθε ἡμέραν 3 δραγμαί, δηλαδή πάλιν 1½ δραχμὴ εἰς τὸν καθένα (*πριοτῶν ζεύγει τοῖς τὰ ξύλα διάπρῖσασιν, τῆς ἡμέρας οἰκοσίτοις* (νὰ τρώγουν ἀπὸ δικὰ τους) I-III).

Τὰ ὑλικά ἢ ἀγοράζονται συνήθως ἀπ' εὐθείας παρὰ ἐμπόρων τοῦ Πειραιῶς καὶ τῶν Ἀθηνῶν — *ξύλα κέδρινα τρία δωδεκάποδα* (μήκους 12 ποδῶν = περ. 3.84), *πλάτος ἕξ δακτύλων* (0.12 μ.), *πάχος τριδάκτυλα* (0.06 μ.) *τιμὴ τοῦ ξύλου* I^ΔΔ (70 δραγμαί), *παρὰ Σιμίου ἐμπόρου*. Διὰ τὴν ἐπισκευὴν τοῦ Πλουτωνίου ἀγοράζονται διὰ τὴν κιγκλιδωτὴν θύραν τοῦ: *ἤλοι εἰς τὰς θυροκινκλίδας* IIH^I (250), *παρὰ Φίλωνος Ἀλωπεκῆσιν οἰκοῦντος* (ποῦ κατόκει εἰς τὸν δῆμον Ἀλωπεκῆς), ἐπληρώθησαν δι' αὐτοὺς δραγμαί 36 καὶ 4 ὀβολοὶ (δηλαδή κάτι ὀλιγώτερον ἀπὸ ἓνα ὀβολὸν διὰ κάθε καρφί. Αὐτὰ ὅμως θὰ ἦσαν καλλίτερα πολυτελέστερα κοσμηματικά καρφιά. Συνήθως τὰ καρφιά ἀγοράζονται μὲ τὸν στατῆρα, καὶ εἶναι συνήθως ἡ τιμὴ ἑνὸς στατῆρος 2 δραγμαί καὶ 1 - 2 ὀβολοί). Αἱ *πετελεῖναι* (ἀπὸ φτελειᾶν) *σανίδες* μήκ. 3.20 μ. πλάτους 0.20 μ. καὶ πάχ. 0.06 ἀγοράζονται πρὸς 19 δραγμαῖς ἢ κάθε μία. Τὰ *κέδρινα ξύλα* (συνήθως ἔκαμναν μὲ αὐτὰ τὰς θύρας) μήκ. 3.66 μ. πλ. 0.12 καὶ πάχους 0.06 ἠγοράζοντο πρὸς 70 δραγμαῖς τὸ καθέν. Δι' ἓν τάλαντον μολύβδου (26 κιλόγρ. περ.) μαζί μὲ τὴν χοάνην (ὄπου ἐλυώνετο τὸ μολύβι) ἐπληρώθησαν 2 δραγμαί καὶ 4 ὀβολοί. Διὰ νὰ μεταφέρουν τὰ ξύλα (ἀπὸ τὸν Πειραιᾶ) εἰς τὴν Ἐλευσίνα ναυλώσαντες (πιθανώτατα ὀλόκληρον τὸ πλοιάριον) ἐπλήρωσαν 56 δραγμαῖς (*ναῦλος τῶν ξύλων τούτων ἀπάντων Κλέωνι πορθμεῖ* I^ΓI).